

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

TER BESLISSING

Datum
10 mei 2024

Kenmerk
DGA-DAD / 53266795

nota

Stand van zaken Q-koorts besmetting op een
melkschapenbedrijf in Brakel (Gld.)

Kopie aan

Parafenroute

[Redacted signature area]

Bijlage(n)
1

Mede namens/met akkoord van de Minister van Medische Zorg

Aanleiding

Op 22 april 2024 is een besmetting met Q-koorts vastgesteld op een melkschapenbedrijf in Brakel. U heeft de Kamer hier op 24 april over geïnformeerd en in die brief toegezegd de Kamer weer te informeren als er meer informatie is. Inmiddels is er nieuwe informatie.

Geadviseerd besluit

U kunt bijgaande Kamerbrief ondertekenen en mede namens de minister voor Medische Zorg versturen aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Q-koorts patiënten maken zich zorgen over de besmetting en hebben veel vragen. De Kamerbrief gaat in op deze vragen.
- Het ministerie van VWS staat in contact met patiëntenorganisaties van Q-koortspatiënten en zorgt dat deze organisaties goed geïnformeerd worden over de situatie.
- Na de besmetverklaring zijn er op het besmette bedrijf en op drie risicovolle contactbedrijven maatregelen genomen en adviezen gegeven. Houders verlenen alle medewerking. NVWA ziet toe op de naleving van de maatregelen en het opvolgen van de adviezen.
- Het RIVM heeft het risico voor de omgeving als laag ingeschat. Alle genomen maatregelen op de bedrijven hebben als doel de risico's voor de omgeving en de volksgezondheid verder te verkleinen.
- Er waren op het besmette bedrijf niet gevaccineerde drachtige dieren aanwezig. De conclusie van NVWA is dat de houder in overtreding is wat betreft de vaccinatieplicht. Er wordt door de NVWA een bestuurlijke boete opgelegd aan de houder.
- In de nieuwsflash Infectieziekten van het Vlaamse Departement Zorg van mei 2024 wordt aangegeven dat er in België een toename van infecties

gezien wordt bij schapen en geiten. Er is geen toename van het aantal Q-koortspatiënten.

- Er is geen reden om naar aanleiding van het besmette bedrijf in Brakel of de situatie in België het Q-koorts-beleid aan te passen. Dat de besmetting in Brakel ontdekt is laat zien dat het monitoringssysteem werkt en ook benadrukt dit de noodzaak van de bestaande Q-koorts regelgeving waaronder de vaccinatieplicht.

Toelichting

Het Q-koorts-beleid van de afgelopen jaren heeft zijn meerwaarde laten zien; door de regels die gelden zijn alle besmette bedrijven in een aantal jaren tijd vrij geworden en zijn de aantallen humane Q-koorts besmettingen terug naar het niveau van voor de Q-koortsuitbraak (2007-2010).

In deze casus is een besmetting mogelijk geweest doordat melkschapen niet gevaccineerd waren; deze besmetting is direct opgespoord in het verplichte monitoringssysteem. Het onderzoek op het bedrijf en het contactonderzoek geven een volledig beeld van de ontstane situatie en de risico's zijn door het nemen van maatregelen en het geven van adviezen zo goed mogelijk gemitigeerd. Dit geldt ook voor andere bedrijven met schapen en geiten in de omgeving van het besmette bedrijf. De Q-koortsbacterie komt wijdverbreid en algemeen voor in het milieu.

Situatie België

In België loopt sinds eind 2009 een bewakingsprogramma op melkschapen- en melkgeitenbedrijven. Om de twee maanden wordt de tankmelk van elk melkschapen- of melkgeitenbedrijf onderzocht en elke verdachte abortus bij geiten, schapen of runderen wordt onderzocht. Verplichte preventieve vaccinatie is geen onderdeel van het Q-koortsbeleid in België. Als de bacterie op een bedrijf wordt aangetoond moeten daar verscheidene maatregelen opgelegd worden (waaronder vaccinatie, bezoekersverbod, mestmaatregelen) en worden huisartsen in de omgeving geïnformeerd.

Eind maart 2024 informeerde het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) de regionale gezondheidsautoriteiten over een toename van *Coxiella burnetii* infecties in schapen en geiten. In de eerste 3 maanden van 2024 was 30% van de onderzochte monsters van abortusmateriaal positief op aanwezigheid van de Q-koortsbacterie, vergeleken met maximaal 18% de voorgaande 10 jaar. Infecties werden verspreid over het land vastgesteld. Er wordt geen toename gezien van positieve uitslagen in de tankmelkmonitoring. Experts geven in een risicoanalyse aan dat de toename o.a. zou kunnen komen door betere tests in het laboratorium, maar eigenlijk weet men het niet en stelt men verder onderzoek en communicatie voor.

De situatie in België is geen reden om het Q-koorts-beleid op bedrijven in Nederland aan te passen.